

Не зважаючи на певні відмінності у визначенні «статистичного наповнення» показника інвестиційної привабливості та методів його обчислення, різними авторами було отримано майже однакові результати. У всіх рейтингах інвестиційної привабливості регіонів України із значною перевагою у порівнянні з іншими виділяють трійку лідерів, або регіонів з високою інвестиційною привабливістю, – м. Київ, Харківську та Дніпропетровську області. Що ж стосується групи «аутсайдерів», або регіонів із низькою інвестиційною привабливістю, то це Тернопільська та Рівненська області. Проте, територія цих областей є надзвичайно неоднорідною у соціально-економічному відношенні, і у її межах є перспективні регіони, які можуть стати об'єктами інвестування.

На прийняття рішень у сфері інвестування значною мірою можуть впливати геостратегічні пріоритети, що визначені державною галузевою та регіональною політикою. В сучасних умовах України пріоритетним є формування внутрішнього ринку високих технологій, розвиток телекомунікацій та інформаційної інфраструктури, поглиблення реформ в аграрному секторі економіки, здійснення транспортної політики, модернізація туристичної та рекреаційної сфери.

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Жога А.С.

Науковий керівник – Решетило В.П., д-р екон. наук, професор

Україна має значні проблеми залучення іноземного капіталу. Традиційно до них відносять такі: політичну нестабільність, громіздке й недосконале законодавство і таку саму систему оподаткування (інвестиційний клімат), бюрократію та корупцію. За надійністю інвестування згідно різних оцінок Україна займає 143 місце серед 170 країн світу. Тому, в першу чергу постає питання про створення сприятливого інвестиційного клімату для вітчизняних та іноземних інвесторів. Звісно інвестор буде почуватися невпевнено, коли політичний курс країни змінюється майже щодня. Невідомо яку політику провадитиме нова влада, а слабка економіка України не завжди може запропонувати такі швидкі і високі прибутки, щоб ризикувати капіталом.

В Україну надзвичайно повільно надходять прямі іноземні інвестиції, їх сучасний обсяг аж ніяк не відповідає ні потребам вітчизняної економіки, ні потенціалу іноземних інвесторів. Звичайно, економіка України може виходити з кризового стану і структурно перебудовуватись за рахунок власних резервів, але за оцінкою деяких спеціалістів

термін такого виходу може становити близько двадцяти років. Було б нерозважливо не враховувати багатий світовий досвід і не використовувати прямі іноземні інвестиції для підтримки життєво важливих господарських структур. Україні за останні роки не вдалося отримати мінімально необхідний рівень іноземних інвестицій, а потреба в них за різними оцінками сягає 40-50 млрд. дол.

Хоча правова система України знаходиться на стадії активної законодавчої діяльності, а правовий інвестиційний процес в Україні регулюється більш ніж десятьма спеціалізованими інвестиційними законами, активної зарубіжної інвестиційної діяльності в Україні не спостерігається. Така тенденція пов'язана не тільки із законодавчою діяльністю, але й з економічними, політичними і соціальними тенденціями. Економічні процеси в Україні мають кримінальну направленість, а тіньовий характер розподільчих і перерозподільних відносин підриває всю систему зацікавленості, надійності і перспективності розвитку інвестиційної діяльності. Крім того, закони про інвестиційну діяльність ні формально, ні змістовно не відповідають вимогам і потребам потенційних інвесторів в ринковій економіці. Надто велика лібералізація економіки в умовах нерозвиненості державного регулювання, низької виконавчої дисципліни і відповідальності призвела до появи анархії і невизначеності в економіці. Низький рівень державного управління призводить до надмірного втручання в процес інвестування державних службовців з метою задоволення власних потреб.

Неабияке значення має і тіньовий експорт капіталу з України, який зменшує вітчизняні інвестиційні можливості. Основу цього явища складає недовіра власників капіталів до економічного режиму, бажання приховати капітали від непомірного оподаткування та посягань кримінальних структур. Акумуляція вітчизняного капіталу за кордоном створює головну проблему - повернення їх у вигляді інвестицій на батьківщину. Це явище має є досить суперечливим. З одного боку, власники капіталу зацікавлені в поверненні коштів на батьківщину, оскільки норма прибутку в Україні з урахуванням можливостей офіційної та тіньової економіки значно перевищує норму прибутку від використання коштів за кордоном. З іншого боку, тіньовий характер капіталу стримує його повернення внаслідок високого ступеня ризику, що пов'язано з необхідністю обґрунтування характеру походження коштів, які використовуються для особистих цілей, закупівлі високо-вартісної техніки, автомобілів, нерухомості тощо.

Крім того, ризик обумовлено ще й необхідністю отримання офіційних кредитних та інвестиційних ресурсів, участі в приватизації, нейтралізації переслідувань тіньової діяльності державними органами.

В Україні відсутня програма державного стимулювання іноземного інвестора через механізм участі в процесі приватизації. Механізм приватизації в Україні націлений лише на приватизацію, як на процес зміни власника, тоді як питання інвестицій залишаються поза увагою цього процесу.

Неефективною є і галузева структура інвестицій в економіку України. Переважно це сфера послуг та збуту, торгівля та громадське харчування, тобто діяльність, яка не потребує значних початкових інвестицій, має швидку оборотність засобів і розрахована на існуючий великий попит на внутрішньому ринку, а галузі та виробництва, які дійсно потребують негайних інвестицій залишаються поза увагою інвесторів.

Активізація інвестиційного процесу, зростання прямих капітальних вкладень в економіку є одним із головних інструментів успішного проведення економічних реформ в Україні. Інвестиційне середовище на сьогодні також не сприяє поживленню інвестиційної діяльності в Україні. Зокрема, велика частка тіньового сектора, низький рівень віддачі на вкладення. В той же час прямі іноземні інвестиції сьогодні для України є надзвичайно необхідними і можуть стати “рятівним колом” на шляху до побудови цивілізованого суспільства.

РОЗВИТОК МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЯК ФАКТОР ЗГЛАДЖУВАННЯ ДИСПРОПОРЦІЙ РЕГІОНІВ

Жуков Б.С.

Науковий керівник – Стадник Г.В., канд. екон. наук, професор

В останні роки регіональної проблематики стало приділятися все більше і більше уваги: отримує розвиток нормативно-правова база регулювання розвитку регіонів з урахуванням місцевого самоврядування; активізувався процес розробки і реалізації регіональних стратегій і програм розвитку по всій вертикалі управління – аж до низового рівня адміністративно-територіальних одиниць; здійснюються дослідження окремих аспектів соціально- економічного розвитку регіонів

Разом з тим, коло проблем, що стосуються досліджень регіональних диспропорцій і методології аналізу вкладу регіонів в забезпечення економічного зростання, далеко не вичерпаний. Зберігаються дискусійні аспекти щодо оцінки сучасних тенденцій розвитку регіонів, гостроти регіональних диспропорцій і управління ними. Крім того, все ще не опрацьовані методичні аспекти виділення проблемних регіонів, що, в свою чергу, веде до недостатності обліку регіонального фактору в системі регіональної економічної політики.